AHMED BİN ABDURRAHMÂN BATRÛCÎ

Hadîs, târih ve Mâlikî mezhebi fıkıh âlimi. Künyesi Ebû Ca'fer olup ismi, Ahmed bin Abdurrahmân bin Muhammed bin Abdülbânî'dir. Endülüs (İspanya) âlimlerinden olduğu için Endülüsî, muhtemelen doğduğu yere nisbetle Batrûci denildi. Doğum târihi bilinmeyen Batrûcî 542 (m. 1147) yılında Kurtuba'da vefât etti. İbn-i Abbâs Kabristanı'na defnedildi. Astronomi âlimi Batrûcî daha sonra yaşamıştır.

Bütün İslâm âlimleri gibi, ilim öğrenme çağına geldikten sonra, ilim ehli âlimleri arayan Batrûcî, birçok ilim merkezini dolaştı. Gittiği yerlerin âlimlerinden istifâde de son derece hırslı olan Ebû Ca'fer Batrûcî; Ebû Ali Gassânî, Muhammed bin Ferec, Ebü'l-Hasen Kaysî, Hâzim bin Muhammed, Halef bin İbrâhim Mukrî, İbn-i Nehhâs ve daha birçok âlimden ilim öğrenip hadîs-i şerîf rivâyet etti Fıkıh ve hadîs ilimlerinde, eskilerin târihlerinden haber vermekte ve rivâyet ehli âlimlerin hayat ve ilimleri hakkında geniş bilgi sahibi oldu. Doğuda ve batıda yetişen âlimlerin hayat ve hâllerinden bahsederdi. Yüzbin hadîs-i şerîfi râvîleriyle birlikte ezberleyerek hadîs ilminde hafız oldu. Öğrenmiş olduğu ilmi, edinmiş olduğu iyi huy ve güzel ahlâkı ile insanlara örnek oldu. Allahü teâlânın dînini öğrenmek ve öğretmek için çok çalıştı. Çok ibâdet eder, Allahü teâlânın kullarını, Cehennem azâbından kurtarmaya gayret ederdi. İnsanlara sık sık nasihatlerde bulunur, doğruyu bilmeyenin, yanlışın peşine düşmekten kurtulamayacağını anlatırdı. Yanlışın peşinden gidenin, sapıtmaktan kurtulamayacağını, sapık bir kimsenin de ebedî saadete kavuşamayacağını bildirdi.

Talebelerinden İbn-i Başkûl; "O, hadîsde, fıkıhda, ilmî şahsiyetlerin biyografisinde ve târih ilminde, zamanının en ileri gelen hâfızlarındandı" diyerek, onun ilimdeki derecesini ifâde etmektedir.

Allahü teâlânın rızâsına kavuşabilmek için, O'nun dinini ehil kimselere öğretmeye gayret eden Ebû Ca'fer Batrûcî'den; Halef bin Başkûl, Ebû Muhammed bin Ubeydullah Hacerî, Ebü'l-Hasen Muhammed bin Abdûlazîz Şakûrî, Muhammed bin İbrâhim İbni Fehhâs, Yahyâ bin Muhammed Fahrî ve daha birçok âlim, ilim öğrenip rivâyette bulundu. Talebeleri de, hocaları gibi Allahü teâlânın dînini yaymak için gayret sarfettiler. Hocalarından öğrendikleri güzel ilimleri insanlara öğreterek, onların dünyâ ve âhırette huzûra kavuşmalarına vesile oldular.

Pekçok eser yazdığı bildirilen Ebû Ca'fer Batrûcî'nin, kitablarının neler olduğu bilinmemektedir.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tezkiret-ül-huffâz cild-4. sh. 1293

2) Kitâb-üs-sıla cild-1, sh. 84

3) Mu'cem-ül-müellifîn cild-1, sh. 268